

HET EGELTJES- HANDBOEK

Sally Coulthard

Karakter Uitgevers B.V.

INHOUD

<i>Inleiding</i>		009
MAART	De Egel	015
	Waar egels leven	021
APRIL	Wat egels eten	027
MEI	Een partner zoeken	039
JUNI	Egeljongen en hun geboorte	049
JULI	Sporen herkennen	059
AUGUSTUS	Roofdieren en gevaar	069
	Ziekten en parasieten	074
SEPTEMBER	Egels en ecologie	083
OKTOBER	Stadsegels	092
NOVEMBER	Winterslaap	101

KAT

HOND

VOS

Voor

Achter

DAS

Voor

Achter

EGEL

Voor

Achter

POOTAFDRUKKEN

De pootafdrukken van egels lijken net handafdrukken van kleine kinderen. Ze hebben vijf tenen aan hun voor- en achterpoten. De voorpoten zijn iets breder en de achterpoten iets dunner en langer. De afdrukken zijn circa 3 cm breed en lang, maar tenzij de grond heel nat is laten egels meestal geen pootafdrukken achter. Als je denkt dat er 's nachts een egel in je tuin rondloopt, kun je dit controleren door een

bakplaat te vullen met nat zand. Leg wat kattenvoer in het midden en zet de bakplaat in de tuin. Kijk 's ochtends wat eroverheen is gelopen. Hiernaast zie je de pootafdrukken van de egel... en van een paar andere dieren die je kunt tegenkomen.

GELUID

De beste tijd om egels te horen is de paartijd (mei-juni). Er wordt dan veel gehijgd en gepuift. Soms kun je meerdere mannetjes horen vechten om een vrouwtje. De rest van het jaar (behalve tijdens de winterslaap tussen december en maart) kun je in de ochtend- of avondschemering egels in het kreupelhout horen rondscharrelen of eten. Egels zijn luidruchtige eters, dus luister of je zacht gegrom, gesnuif, geknars en gesmak kunt horen.

AUGUSTUS

Juli gaat naadloos over in augustus. Na een week van regen volgt een ononderbroken periode van zonnige dagen. De maaidorsers zijn druk bezig met het oogsten van gerst en tarwe zolang het mooie weer aanhoudt; de met graan bedekte velden trekken veel vogels aan.

*Grote zwermen vlinders worden bedwelmd
door de onweerstaanbaar zoete geur van de
vlinderstruik. Sprinkhanen, die genieten
van het droge weer, springen van steel naar
steel en spelen af en toe snel een lied op
hun achterpoten.*

*Het is een maand van afsluitmomenten.
De oogst is klaar. Moestuinen zijn overvol.
En de hagen hangen vol rijpe vruchten;
handenvol bramen, vlierbessen en
dauwbramen zijn klaar voor de pluk,
als de merels je tenminste niet
voor zijn.*

*In het nest bereiden de jongen zich voor
om voorgoed uit huis te gaan. De
buitenwereld wacht, vol gevaren. Een van
de jongen is niet teruggekeerd van een
foerageertocht en de rest moet alert zijn.
Slechts de helft van de vier egels die
vandaag op pad gaan, zal de eerste winter
overleven. Maar voorlopig is het mooi weer
en is er genoeg te eten. Dus verlaten de*

*jongen zonder om te kijken het nest, hun
moeder en elkaar. Waarschijnlijk komen ze
elkaar niet meer tegen...*

Roofdieren en gevaar

Het gaat de verkeerde kant op met de egel. Hoewel ze een goed verdedigingsmechanisme hebben, daalt hun aantal sterk.

Er zijn maar weinig wilde rooddieren die gericht op egels jagen. Roofvogels, wezels, hermelijnen en vossen vallen soms wel eens een egel aan, maar alleen de das, met zijn sterke voorpoten, eet regelmatig volwassen egels. Het feit dat egels en dassen al duizenden jaren naast elkaar hebben bestaan zonder dat dit de egelstand sterk heeft beïnvloed, suggereert echter dat we de schuld voor de achteruitgang niet bij onze gestreepte dassenvrienden kunnen leggen.

Huisdieren kunnen wel een probleem zijn. Egels worden helaas vaak aangevallen door honden, vooral in de voorsteden, maar katten laten egels doorgaans links liggen als ze eenmaal hun stekels hebben ge-

voeld. Baasjes kunnen aanvallen op egels voorkomen door hun hond rond zonsopkomst en zonsondergang, als de egels op pad gaan, aan te lijnen.

Het grootste gevaar voor egels is echter de mens. We weten nog niet precies hoe we hun voortbestaan beïnvloeden, maar het is wel duidelijk dat de intensieve landbouw, de toename van bouwprojecten en het gebruik van bepaalde pesticiden een catastrofaal effect hebben gehad. Als je de egel zijn natuurlijke leefgebied ontnemt (de hagen dus) en zijn voedselbron (insecten) vergiftigt of verwijdt, heeft dat een rampzalig resultaat. Als je daar het toegenomen aantal wegen en verkeer (in Engeland alleen al worden jaarlijks 10.000 egels doodgereden) bij optelt, snap je al snel waarom de egel het moeilijk heeft.

EGELWEETJE

*Egels zijn erg snel op korte afstanden.
Ze halen een topsnelheid van 9 kilometer per uur.*

